

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

17 de Caussis aliis ad Corneliam legem de sicariis, pertinentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

qui natura tales sunt, & ad Thilbias & Thlasia, & ad alia genera spadonum pertinere ait, *Vlp. in l. spadonum, 128. de verb. signific.* sunt autem huiusmodi, cuius testiculi sunt collisi vel contracti. Quare qui hoc ipsum procurant, homicidæ censentur: prohibent enim, ne possint homines generare, & ita generandi naturam iugulant. *¶ Tuber ¶ Nicæna Synodus 1. can. 1. qui seipsum incidit nulla necessitate morbi adactus, inter clericos ne recipiatur. Et apostolica Synodus, in can. apostolorum, ca. 21. & 22. ca. si quis absciderit, §. 5. dist. 1. apud Gratian. ne is, qui sibi vitula amputavit, fiat clericus: quia sui homicida. Plura de Eunuchis & castratis iam diximus in tomo istius operis 2. c. 2. Ideo de eis nihil ultra adiciam. Statuit porro lex Ripuario, in legib. Ripuarie, tit. 6. §. 1. si quis ingenuus ingenuū castraverit, 200. solidis culpabilis iudicetur: aut si negaverit, cum 12. iuret. ¶ Circumcidere ¶ Iudæis tantum permittitur suæ religionis pueros, aliis aliove ex pœna legis eunuchos castigant, prohibitum, e. *Modest. in l. circumcidere, 11. ad leg. Corn. de sicar. Honorius & Theodosius, l. Iudæi, 15. de Iudæis, libr. 1. C. statuerunt, etiam Iudæos & bonorum proscriptione & perpetuo exilio damnandos, quos constitisset Christianum circumcidisse, vel mandasse circumcidi. Permissum autem homines suæ religionis circumcidere, quia hos patiebantur Christiani cum sua lege vivere, l. 1. 2. & l. nullus, eod. libere: sicut & adhuc alicubi. ¶ Ex ¶ constitutione novella Iustiniani, qui eunuchos faciunt, & castrare aucti sunt, vel præsumserint, si viri sunt, si dem quod aliis fecerunt patiuntur, & si incolumes evaserint, bona eorum adducuntur fisco, & ipsi mittuntur in gypsum in perpetuum vitæ tempus. Si mulieres, afficiuntur supplicio, si viri sunt, si dem quod aliis fecerunt patiuntur, & si incolumes evaserint, bona eorum adducuntur fisco, & ipsi mittuntur in gypsum in perpetuum vitæ tempus. Si mulieres, afficiuntur supplicio, si viri sunt, si dem quod aliis fecerunt patiuntur, & si incolumes evaserint, bona eorum adducuntur fisco, & ipsi mittuntur in gypsum in perpetuum vitæ tempus. Si mulieres, afficiuntur supplicio, si viri sunt, si dem quod aliis fecerunt patiuntur, & si incolumes evaserint, bona eorum adducuntur fisco, & ipsi mittuntur in gypsum in perpetuum vitæ tempus.**

fragram vagantem capere, & vinculis ad opera constringere, ut ex Tranquillo in Augusto, constat. ¶ Qui ¶ operam dederit, vel falsum fieret iudicium, quo morte damnaretur reus, tenetur hac quoque lege, l. 1. ad l. Corn. de sic. in P. quia mortis causam dedit. ¶ Iure ¶ pontificio, quia ecclesia neminem sententia mortis puniat, e. in archiepiscopatu, de rapitor. c. clericis, c. 5. & c. sententiam, cap. 9. ne cler. vel mon. lib. 3. Decret. tit. 50. mitior videtur homicidarum pœna: & proinde in foro pœnitentiæ, homicidæ episcopo imponitur pœnitentia 15. annorum, & depositio, & peregrinatio: presbytero, depositio, & 12. annorum pœnitentia, quorum tribus pane & aqua cibandus: diacono, decem, in hibita ad altiotem gradum promotione, c. si quis homicidam, 50. dist. In laicis, pœnitentia lepre annorum, c. si qua femina, ead. dist. Et si quis occasione accusationis, necis alicuius causâ fuerit, quadraginta diebus, pane & aqua tantum reficiendus: postea, per septem annos pœnitere mandatur, e. accusasti, de accusation. ¶ In ¶ foro contentioso, ecclesiastica iurisdicção solet in maioribus criminibus reos clericos deponere, & suspendere a sacrorum ordinum & ministerii sacrosancti altaris tractatione, ca. at si clericis, ca. 4. §. si vero de ind. lib. 2. Decret. tit. 1. quod & in homicidio statutum, ca. cum non ab homine, de ind. c. inquisitionis, de accus. ¶ Ex ¶ constitutione ¶ Constantini Porphyrogenetæ, in 1. lib. sur. Orient. & const. Const. Porphy. tit. πειν τὸν ἐκνόσιον φονεβήσαν, canonica lege mitius agendo punitur etiam voluntarius homicida, exilio perpetuo a loco, in quo homicidium perpetratum fuerit, ut minuatur proximorum occisi dolor, aut monastica vita, cum bonorum ademptione, & post ecclesiasticam censuram. Verum bona non fisco adducuntur, sed illa primæ uxori de functi pro dote & donatione propter nuptias, item & liberis eius triens datur. Habent & filii homicidæ quoque trientem, & monasterium, si quod ingrediatur.

De Veneficiis. Cap. 18.

- 1 Veneficia ad legem Corneliam de sicariis pertinent. Venenum bonum, & malum quid.
- 2 Venenum non licet nec emere, nec vendere, nec habere impune, quibus.
- 3 Venenorum compositiones docentes reprobat. Et num. 4.
- 5 Veneficorum ratio quando primum Roma cepit haberi.
- 6 Veneficorum ultimum supplicium est.
- 7 Veneficia, quæ maritis parauerant, venenum a consanguineis iudicio senatus necata.
- 8 Veneficia necata a Galba Casare.
- 9 Acubus venenarii plures necari, & auctores damnari.
- 10 Tutor veneno occidens pupillum cruci affixus.
- 11 Veneficorum puniendorum Platonis lex, & aliorum. Et num. 12. 13. & 14.
- 15 Annulis antiqui venenum ferebant, quo quando voluissent, possent. mori. Et venenum quare Plinius laudavit.
- 16 Venenum presentaneum basilisci, & quomodo curetur.
- 17 Venenum parans ut exhibeat, si non effectu occiderit, num morte puniendus, & seq.
- 18 Veneficii reatus morte non exstinguitur rei. Et parricidii quis reneatur.
- 19 Veneficorum Wisigothorum lex, & pœne.

Lex ¶ Cornelia quoque de sicariis ad veneficia pertinet, §. item 1 lex Corn. de publ. ind. l. 1. ad leg. Corn. de sicar. l. prator edixit, 7. §. si dicatur homo, de iniu. P. & pœna eadem corriguntur. Venenum enim malum non nisi dolose propinati potest animo occidendi. Malum venenum dicunt Iuriconsulti, quia & bonum sit venenum, l. qui venenum, 236. de verb. signific. l. 3. §. 1. ad l. Corn. de sicar. Gell. lib. 12. ca. 19. Vocatur namque venenum, quod pharmacum Græcis dicitur: quod & bonum & malum potest esse. Sic enim scribit Hom. Odyss. 5.

φάρμακον ποικίλον ἔσθλα μεμυμένα, πολλὰ δὲ λυγρὰ.
Id est,

Pharmaca quidem multa bona mixta sunt, multa & amara. 2 ¶ Marcellus ¶ l. 3. cap. 5. legis Corn. de sicariis & veneficiis teneri tradit, Qui malum venenum necandi hominis causa fecerit, vel vendiderit, vel habuerit. Sic & Caius l. quod sepe, 35. §. 1. de contrahen. emt. in P. docet, Non licere habere, vel vendere, nec emere medicamenta androphona, non δυνάσθημα, vel deleteria, si per alterius materie adiectionem, v. sui esse nō possint salubri. Nam mixtione possunt salubria fieri, vel antidoto esse, Plin. lib. 20. c. 13. & lib. 24. c. 17. & lib. 25. c. 4.

De causis aliis ad Corneliam legem de Sicariis pertinentibus. Cap. 17.

- 1 Seruos propria auctoritate ad bestias dare interdicitum, & potestas necis adempta.
- 2 Occidere reos maleficii propria auctoritate non licet. Milites necantes quando rei homicidii, eod.
- 3 Naufragum capiens & constringens Cornelia de Sicariis plectitur.
- 4 Moris iudicium procurans, homicida.
- 5 Homicidarum damnatio & penitentia in foro pœnitentiæ, & in foro contentioso ecclesiastico. Et num. 6. & 7.
- 7 Monasterium in panam.

Tenetur ¶ quoque lege Cornelia de sicariis, qui seruum sine iudice ad bestias dederit, vendiderit, emetive eius rei causa. *Modest. in l. circumcidere, §. 1. ad leg. Corn. de sicar.* Nam lege Petronia & Senatusconsultis, ea potestas dominis adempta est, ne seruos ad pugnandum contra bestias darent domini arbitrio suo, sine iudicis sententia, d. l. circumcidere, §. fin. Martianus ita dominos ea lege, ut cum bestis depugnent, seruos vendere non posse, respondit, l. domini, 4. 2. de contrah. emt. P. Cohibita enim illa potestas, antiquitus necis & vitæ in seruos dominis data, neve supra modum etiam in seruos liceret scire, l. 2. de iis qui sunt sui vel alieni iur. in §. 1. eod. apud Iustinia. statutum. ¶ Ille ¶ homicida etiam censetur, qui maleficum seu alterius criminis reum, propria auctoritate occiderit, nullam publicam habens potestatem, ca. qui cumque permittit, 23. q. fin. ca. ille gladium, 23. q. 4. hoc examinat Boerius in q. 83. num. 3. vel iussum eorum, qui habent gladii potestatem. Illi autem, qui hanc habent, vel exercere iussi sunt, ut milites, qui auctoritate ea vel hostes repellunt, vel ab iis supplicia repetunt, homicidæ non dicuntur, nec pœna sicariorum tenentur, c. de occidendis, & c. si non licet, 21. q. 5. ca. miles, eod. dum modo id exsequantur, non ratione propriæ vindictæ, vel sponte de nece aliorum gaudentes, sed ut obediât superioribus, vel ut iustam causam, quam inesse iuventibus arbitrantur, defendant. Alioquin enim, si tantum sponte sua dignos etiam morte occidant, rei sunt homicidii, c. cum minister, 23. q. 5. ¶ Qui ¶ naufragum suppresserit (sic enim legendum cum Budæo, non naufragum) legis Cornelie reus est, l. 3. §. pen. ad l. Cor. de sic. Solebant enim ut pyrææ, nau-